

ความปกติใหม่ – ความไม่ปกติเดิม

written by กองบรรณาธิการ | เมษายน 29, 2022

คนรุ่นใหม่จำนวนไม่น้อยถูกกล่าวหาว่า “เป็นพวกหนักแผ่นดิน ถูกล้างสมอง” เชื่อว่า มีคนรุ่นใหม่จำนวนไม่น้อยที่กำลังเผชิญชีวิตเหมือนอย่างตัวละครของ รัชศักดิ์ จิรวัดน์ ถ้าใครอยู่ในภาวะนี้คงเข้าใจหัวอกตัวละครเรื่องนี้ได้ดี

รัชศักดิ์ จิรวัดน์ เรื่อง

ฉันลืมตาก่อนเสียงนาฬิกาปลุกจะเขย่าให้ตื่นหรือฉันยังไม่ได้หลับทั้งคืนก็ไม่แน่ใจนัก หลายคืนแล้วที่ฉันหลับๆ ตื่นๆ เวียนวนในความฝันที่คล้ายความจริงและสับสนกับความจริงที่เหมือนความฝัน หลายคืนแล้วที่ลืมตาขึ้นกลางดึกและเห็นแต่ความมืดดำ อึดอัดหายใจไม่เต็มปอดคล้ายถูกหिनก้อนยักษ์ทับร่างไว้ตลอดเวลา ปากปิดสนิทแน่นไม่อาจเผยอเหมือนถูกเย็บด้วยเส้นลวดแข็งแรง และนี่เป็นอีกวันที่ฉันลุกขึ้นมาอย่างห่อเหี่ยวหมดเรี่ยวแรงและเจ็บปวดท้าวร่างกายจมปลักในห้องนอนเป็นเดือนๆ ดึงฉันสู่ก้นบึ้งของความหดหู่เศร้าซึม ตัวตนที่เคยเป็นเริ่มซีดจางเสื่อมทรุดเหมือนอาคารเก่าร้างที่สีหลุดลอกและผนังปูนปริร้าวด้วยน้ำมือของลมฝนและกาลเวลา วันนี้ฉันมีเรียนเช้า แต่ไม่จำเป็นต้อง

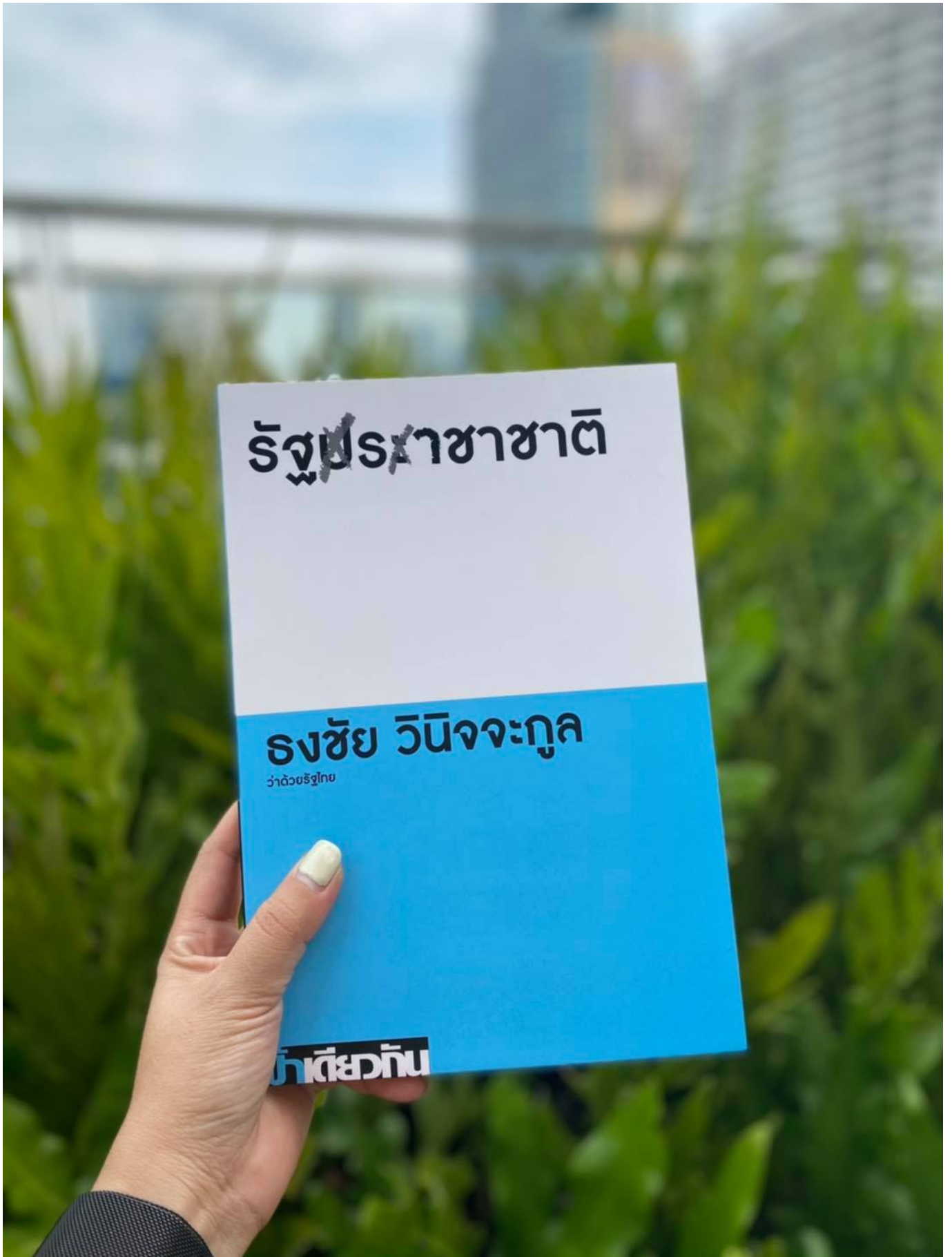
รีบแต่งตัวเพื่อเดินทางไปมหาวิทยาลัย สิ่งที่ต้องทำ คือ เปิดโน้ตบุ๊กและโปรแกรมซูม เมื่อถึงเวลาก็กดลิงก์ที่อาจารย์ส่งมาเพื่อเข้าห้องเรียนพร้อมเพื่อนนักศึกษาคนอื่นที่บางคนฉันยังไม่เคยเห็นหน้าหรือเจอตัวจริงสักครั้ง จากนั้นนั่งจ้องจอฟังอาจารย์สอนไปอีกสองชั่วโมง พอหมดคาบเรียนฉันปิดโน้ตบุ๊กและทิ้งตัวลงบนที่นอนอย่างอ่อนล้า ฉันทำแบบนี้วันแล้ววันเล่า ราวอยู่ในหนังไซไฟที่ตัวละครติดอยู่ในเส้นเวลาที่วนลูป กลับมาจุดเดิม ฉันกลายเป็นเด็กมหาวิทยาลัยในยุคสมัยแห่งการเรียนออนไลน์ ยุคสมัยแห่งโรคระบาด ยุคสมัยที่เรียกว่า ‘นิว นอร์มัล’ ยุคแห่ง ‘ความปกติใหม่’ หรือบางคนก็เรียกให้จับใจขึ้นว่า ‘ชีวิตวิถีใหม่’ แต่ไม่ว่า จะเรียกหรือนิยามมันยังไง ฉันก็ไม่รู้สึกว่ามันจะกลายเป็นความปกติไปได้ ไม่ว่ามันจะใหม่หรือเก่าก็ตาม

แม่เป็นอีกคนที่ซาซินกับความไม่ปกติจนเห็นมันเป็นความปกติ หรือแม่อาจไม่คิดว่า มีอะไรผิดปกติ แม่แค่ยอมรับและปล่อยให้สิ่งต่างๆ ดำเนินไปตามทางของมัน เหมือนที่แม่ปล่อยให้ลุงช่มเหงบิบบิ้นมายาวนานหลายปี ไม่นานหลังพ่อจากไปด้วยอุบัติเหตุ แม่เริ่มความสัมพันธ์ครั้งใหม่กับรุ่นพี่ที่รู้จักกันตั้งแต่สมัยเรียน ความสัมพันธ์ของทั้งคู่ นั้นคลุมเครือ ฉันไม่รู้ว่า ทั้งสองเคยชอบพอกันมาก่อนหรือความรักเพิ่งก่อตัวหลังพ่อจากไป ที่แน่ๆ คือ เขาย้ายมาอยู่ในบ้านเราและเริ่มไต่ระดับจากสมาชิกคนใหม่มาเป็นผู้บงการชีวิตและความเป็นไปภายในบ้าน เพียงไม่นานหลังย้ายมาอยู่กับพวกเรา เขาเริ่มแสดงอำนาจด้วยการนำข้าวของทุกอย่างของพ่อออกจากบ้าน ทั้งเสื้อผ้า รูปถ่าย จดหมาย และเอกสารที่ข้องเกี่ยวกับตัวตนของพ่อ ทุกอย่างถูกรื้อค้นและกำจัดไปให้พินทุพินตา ไม่รู้เพราะของเหล่านั้นเกะกะไว้ระเบียบหรือเพราะอารมณ์หึงหวงที่สั่งการให้เขาทำเช่นนั้น ถ้าเป็นอย่างหลังก็คงน่าขันไม่น้อยที่เขาหึงหวงแม่จากคนที่ไม่ได้มีชีวิตอยู่ร่วมโลกกับเขาแล้ว ที่แปลก คือ แม่ไม่เคยห้ามปรามหรือโต้แย้งใดๆ ราวกับแม่ยอมถวายชีวิตศิโรราบให้กับนายเหนือหัวคนใหม่ ฉันไม่เข้าใจว่า แม่เลือกผู้ชายแบบนี้มาอยู่ร่วมชายคาเดียวกันได้อย่างไร หรือเขาเคยช่วยเหลือเกื้อกูลอะไรไว้จนแม่ต้องยอมซดใช้ด้วยการสงบปากสงบคำแบบนี้ไปตลอดชีวิต

เขาอยากให้ฉันเรียกเขาว่า พ่อ แต่ฉันไม่เคยทำตาม หากจำเป็นฉันจะเรียกเขาว่า ลุง และนั่นทำให้เขาหงุดหงิดทุกครั้ง แต่สิ่งที่ฉันรับไม่ได้มากที่สุด คือ การที่เขาเข้ามายุ่มย่ามบงการชีวิตฉัน ครั้งหนึ่งตอนฉันเพิ่งกลับจากมหา'ลัย ซึ่งตอนนั้นยังไม่เรียนออนไลน์แบบร้อยเปอร์เซ็นต์ เมื่อเดินเข้าห้องนอนตัวเอง ฉันรู้สึกถึงความเปลี่ยนแปลง อาจเป็นกลิ่นที่เปลี่ยนไปหรือการเปลี่ยนตำแหน่งของหนังสือและของใช้บนโต๊ะ แม่เพียงน้อยนิด แต่ฉันสัมผัสได้ว่า มีบางอย่างไม่เหมือนเดิม เมื่อเดินลงไปถามว่า เขาเข้ามาในห้องฉันหรือเปล่า เขาไม่ตอบแต่พูดหน้าตาเฉยว่าฉันอ่านแต่หนังสือเลวๆ ที่ล้างสมองเด็กๆ แล้วส่ายหน้าว่า ฉันเป็นพวกคนรุ่นใหม่ที่มีมรณะเกล้า เกล็ดซังประเทศที่อาศัยอยู่ ฉันนั่งอึ้งสักพักก่อนนึกถึงกองหนังสือบนโต๊ะในห้องนอน หนังสือกองนั้นเป็นหนังสือที่พูดถึง

ประวัติศาสตร์ สังคม การเมือง ในแง่มุมวิชาการ มีการวิเคราะห์อ้างอิงหลักฐานที่หาอ่านไม่ค่อยได้จากตำราเรียน หรือสื่อกระแสหลัก มีทั้งงานของอาจารย์ธงชัย อาจารย์ณัฐพล อาจารย์ประจักษ์ และอีกมากมายที่ช่วยขยายมุมมองความคิดของฉันมากกว่าเวลาสิบกว่าปีในห้องเรียนเสียอีก ตั้งแต่วันนั้นฉันจึงลือกระทุ้งห้องนอนทุกครั้งที่ออกจากบ้านและปลีกตัวห่างชายผู้นี้ให้มากที่สุด ทว่าเมื่อสถานการณ์โรคระบาดเลวร้ายลงจนมหา'ลัยต้องเปลี่ยนรูปแบบการเรียนเป็นออนไลน์เต็มตัว ฉันจึงจำเป็นต้องอยู่บ้านมากขึ้นและทำให้ต้องพบปะเขาบ่อยขึ้นอย่างเลี่ยงไม่ได้

วันแล้ววันเล่าผ่านไปอย่างปกติ แต่ความไม่ปกติก็ยังดำเนินไปอย่างปกติไม่ว่า ทางส่วนรวมหรือส่วนตัว ในทางส่วนรวม นักเรียน นักศึกษายังถูกจับกุมคุมขัง เพราะความคิดพวกเขา ก่อตั้งระคายหูผู้มีอำนาจ การเรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐานกลายเป็นความผิดและถึงขั้นเป็นภัยความมั่นคง วัคซีนคุณภาพที่รัฐควรจัดสรรให้ประชาชนกลับล่าช้าและมีเงื่อนไขในการจัดการ การดูแลผู้ป่วยจากโรคระบาดกลายเป็นภาระหลักของเอกชนและอาสาสมัครที่ยื่นมือเข้าช่วยเหลือ เพราะทนไม่ไหวกับการจัดการของรัฐที่ขาดประสิทธิภาพและบิดความเลวร้ายทุกอย่างให้เป็นความรับผิดชอบส่วนบุคคล เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าอย่างเป็นปกติจนกลายเป็นเรื่องธรรมดาที่หลายคนคุ้นชิน ในทางส่วนตัว ลุงยังทำตัวเป็นเจ้าของบ้าน โดยไม่สนว่า นี่คือบ้านที่พ่อแม่ช่วยกันผ่อนด้วยน้ำพักน้ำแรงมาหลายปี เมื่อโรคระบาดทำให้ประเทศหยุดชะงัก เศรษฐกิจชะงักงัน ธุรกิจไปต่อไม่ไหว เขาก็โดนผลกระทบไปด้วย โรงแรมที่เขาเป็นลูกจ้างประกาศเลิกกิจการ เพราะไม่มีแขกเข้าพักและแบกภาระต้นทุนไม่ไหว แต่แทนที่จะชวนขวยหางานหารายได้ เขากลับนั่งๆ นอนๆ อยู่บ้าน ปล่อยให้แม่ทำงานคนเดียว แต่ละวันแม่ต้องตื่นเช้าเพื่อหาข้าวให้เขากินแล้วจึงรีบไปทำงาน แม่เป็นแคชเชียร์ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้าจึงพอมีเงินประคองชีวิตต่อไปได้ เพราะซูเปอร์มาร์เก็ตยังเปิดให้บริการได้อยู่ และเมื่อกลับถึงบ้านตอนค่ำ แม่มักเจอเขานอนหลับ ไม่ก็นั่งดูโทรทัศน์พลางจิบเบียร์อย่างสบายอารมณ์ และเช่นเคยแม่ไม่เคยปรินปากบ่นและปล่อยให้เขาทำตัวเป็นปรสิตสูบลีอดและหยาดเหงื่อของแม่เพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตแบบนี้ต่อไป

ปกหนังสือ “รัฐประชาชาติ” โดย ศ.ธงชัย วินิจจะกุล เครดิตภาพ [เพจเฟซบุ๊ก ฟ้าเดียวกัน](#)

การอยู่บ้านเรียนออนไลน์ทำให้ฉันต้องเจอเขาบ่อยครั้ง ฉันจึงอยู่ในห้องนอนให้มากที่สุด หิวก็สั่งอาหารผ่านแอปฯ และหิวมาทานบนห้อง อาจมีบ้างที่ลงไปทานข้าวเย็นพร้อมแม่ นั่นทำให้ต้องเผชิญหน้าเขาอย่างเลี่ยงไม่ได้ ทุกครั้งที่ร่วมโต๊ะทานข้าวกัน เขามักพูดจาประชดประชันฉันอยู่เสมอ หว่าฉันถูกล้างสมองจากหนังสือที่อ่าน หมกมุ่นกับสื่อออนไลน์จนไม่เห็นโลกความจริง อ่อนด้อยประสบการณ์จนถูกนักการเมืองหลอกใช้ ฉันไม่แปลกใจกับข้อกล่าวหาซ้ำซากพวกนี้สัก ฉันรู้ว่าเขาแอบส่องเฟซบุ๊กของฉันและเห็นสเตตัสที่ฉันเขียนวิจารณ์ผู้มีอำนาจ นอกจากนี้เวลาโทรทัศน์นำเสนอข่าวการชุมนุมของนักเรียนนักศึกษา เขามักตำหนิผู้ชุมนุมและกระทบกระทั่งถึงฉันว่า วัยรุ่นเช่นฉันถ่วงความเจริญประเทศ ไม่เห็นคุณค่าของสิ่งที่บรรพบุรุษสร้างมา บางครั้งฉันได้เถียงกลับไป แต่หลายครั้งฉันเพียงหัวเราะในใจ ไม่อยากเถียงให้เสียแรง

‘เยาวชนลุกขึ้นมาประกาศความฝันต่อผู้คนทั้งหลาย ก็เพราะพวกเขาเติบโตมาในระบอบที่ประเทศไทยมีดমন หลอกให้ประชาชนหลงเชื่อว่า “อดีต คืออนาคต” อนาคตจะต่างจากอดีตไม่ได้เพราะบรรพบุรุษของเราสร้างชาติไว้อย่างวิเศษและเป็นนิรันดร์ แต่อดีตที่สวยงามหรือนิรันดร์นั้นเป็นแค่ฝันเพื่อเจ้อของอภิสิทธิ์ชนคนชั้นสูงและผู้มีอำนาจ ผู้คนมหาศาลที่ไร้อภิสิทธิ์และไร้อำนาจต้องการอนาคตอย่างใหม่ เยาวชนรุ่นนี้ขอสร้างอนาคตของเขาเอง’¹¹ ฉันอ่านข้อความนี้ในหนังสือเล่มหนึ่งของอาจารย์ธงชัยเข้าไปเข้ามาในวันที่นักศึกษาและประชาชนผู้เรียกร้องความเป็นธรรมถูกกระหน่ำด้วยกระสุนยางและแก๊สน้ำตา นี่ไม่ใช่ครั้งแรกที่เจ้าหน้าที่ใช้มาตรการเช่นนี้ การตอบโต้ผู้ชุมนุมด้วยความรุนแรงกลายเป็นมาตรฐานใหม่ที่เป็นเรื่องปกติไปแล้ว ไม่คำนึงถึงหลักการสากลหรือมนุษยธรรม ขอเพียงทำให้ประชาชนเจ็บเสียวเป็นพอ ผู้ใหญ่บางคนไม่ได้อยากแลกเปลี่ยนมุมมองหรือฟังความคิดเห็น เขาแค่อยากให้เราสงบปากสงบคำและทำตามคำสั่ง เหมือนที่ลุงชู่ตะคอกให้ฉันเลิกโพสต์เรื่องการเมืองในโซเชียลมีเดีย หว่าฉันแชร์ข่าวปลอมใส่ร้ายรัฐบาล เขาขู่ว่าจะแจ้งเจ้าหน้าที่ให้จับฉันเพราะฉันโพสต์ข้อความบิดเบือนสร้างความเสื่อมเสียให้รัฐบาล แต่ฉันไม่ใส่ใจนัก ถ้าต้องถูกจับกุมเพราะแสดงความเห็นไม่ถูกใจบางคน สังคมนี้อาจป่วยไข้เกินเยียวยาเต็มที่แล้ว แต่สิ่งที่สร้างความเดือดดาลให้ฉันที่สุด คือ การที่เขาพึงพอใจเมื่อเห็นนักเรียนนักศึกษาวิ่งหนีกระสุนยางและแก๊สน้ำตา เสียงกระสุนที่ดังออกมาจากโทรทัศน์และภาพการล้มลุกคลุกคลานของนักศึกษาเหมือนยิ่งสร้างความสุขสมให้เขาอย่างที่สุด รอยยิ้มและเสียงหัวเราะสะใจของเขาทำให้ฉันขะเขยงและเกลียดเขายิ่งกว่าเดิม นาที่นั้นฉันสุดท้ายใจลึก พยายามสกัดกั้นคลื่นอารมณ์ที่ธาโทมกรวดกรี้ยวในอกก่อนตัดสินใจเดินเลี้ยวออกมาจากตรงนั้น

ทำไมเราต้องโตมาในยุคสมัยแบบนี้วะ ชีวิตวัยรุ่นของพวกเราแม่งหายไปเพราะความบัดซบของพวกผู้ใหญ่แท้ๆ ฉันเขียนระบายความในใจลงเฟซบุ๊ก นี่คงเป็นความในใจของคนรุ่นฉันอีกหลายคนที่ไม่เข้าใจ อึดอัดคับข้อง จนเกิดเป็นคำถามต่อระบบ ต่อผู้มีอำนาจ คำถามที่ผู้ใหญ่เองก็ไม่อยากตอบ พวกเขาทำได้เพียงลากโซ่ตรวนที่เรียกว่า ความอาวุโสมาล่ามความสงสัยของพวกเราไม่ให้แฟนฟานขวางหูขวางตาและสั่งให้เราเชื่อตามกันไปเพียงอย่างเดียว แต่พวกเขาไม่ตระหนักว่า ยิ่งกดยิ่งเหนียวรั้งเท่าใด ความสงสัยก็ยิ่งสะสมมวลความหนาแน่น บีบอัดจนอาจจะเปิดออกมาวันใดวันหนึ่ง พวกเขาไม่ตระหนักว่าคนรุ่นฉันใช้ชีวิตบนโลกคนละใบกับพวกเขาแล้ว พวกเราไม่ได้เติบโตบนโลกที่ป้อนข้อมูลให้เพียงด้านเดียวจากวิทยุ โทรทัศน์ หรือตำราเรียนที่ฝังเมล็ดพันธุ์ความคิดชนิดเดียวเป็นเวลาหลายปี

รตน้ำพรวนดินด้วยความเชื่อที่ถ่ายทอดมาจากคนรุ่นก่อน อัดแน่นด้วยค่านิยมเก่าแก่ที่ไม่มีช่องว่างให้ใครโผล่หัวขึ้นมาตั้งคำถามหรือกังขาสิ่งใด แต่คนรุ่นฉันอยู่บนโลกที่ข้อมูลความรู้หลากหลายในอากาศ สยายปีกโบยบินโดยไม่มีตาข่ายของชนบใดมากางกัน เป็นความรู้ข่าวสารที่สามารถต่อยอด ขยับขยาย เปลี่ยนแปลงได้ไม่จบสิ้น และมีช่องว่างให้ความสงสัยและความแตกต่างได้แสดงตัวตน สิ่งนี้ต่างหาก คือ ‘ความปกติใหม่’ หรือ ‘ชีวิตวิถีใหม่’ อย่างแท้จริงสำหรับฉัน แต่ผู้ใหญ่บางคนมองว่า มันคือความผิดปกติที่ต้องกำจัด เพื่อดำเนินชีวิตแบบเดิมที่พวกเขาเชื่อว่า เป็นความปกติต่อไป พวกเขาไม่ยอมรับการเคลื่อนขยับของขอบฟ้าความรู้และการหมุนเปลี่ยนของโลกทัศน์ พวกเขาอยากจุดรั้งยุคสมัยที่พวกเขาคุ้นเคยให้อยู่ต่อไปนานเท่านาน นั่นทำให้คนรุ่นฉันหลายคนถูกคุมขังเพียงเพราะอยากอยู่ในโลกปัจจุบันที่ควรจะเป็น เพียงเพราะอยากเห็นขอบฟ้ากว้างใหญ่ที่มีโอกาสและความเป็นไปได้ อย่างไม่สิ้นสุด

แล้วฉันก็ล้มตาดิ้นท่ามกลางความมืดอีกครั้ง เนื้อตัวแข็งเกร็ง แขนขาไร้รู้สึก ร่างกายเหมือนถูกของแข็งหนักๆ ทับไว้จนหายใจไม่ออก มือยักษ์ที่มองไม่เห็นอุดปากฉันไว้แน่นหนาจนไม่อาจเผยอเปล่งเสียง หลายคำคืนแล้วที่ฉันเจอเหตุการณ์แบบนี้ ฉันยังสงสัยเหตุผลและที่มาที่ไปของมัน แต่ไม่อาจหาคำตอบที่น่าพอใจได้ ฉันทำได้เพียงหลับตา ไม่อาจเปล่งเสียง ไม่อาจขยับร่างกาย เผื่อให้อาการเหล่านี้หายไปในตอนเช้า และฉันรู้ว่าสิ่งเหล่านี้จะมาเยือนฉันอีกพร้อมความอนธการยามราตรี ฉันไม่สามารถยับยั้งมันได้ ไม่มีเรี่ยวแรงมากพอจะต่อสู้กับมันได้ ความมืดมอมมवलพลังบางอย่างให้มันจนฉันไม่อาจฝันต้าน ฉันหวังเพียงว่าสักวันฉันจะมีพลังกำลังมากพอเอาชนะมัน หวังว่าฉันจะไม่ซาชินกับมันจนเห็นเป็นเรื่องปกติ หวังว่าคนอื่น ๆ ที่ยังมองไม่เห็นจะสังเกตเห็นความไม่ปกตินี้สักวัน

และฉันได้แต่หวังว่าวันหนึ่งแม่จะมองเห็นความไม่ปกตินี้เช่นกัน

ความเห็นบรรณาธิการ ‘ความปกติใหม่ – ความไม่ปกติเดิม’ ของ ‘รัชศักดิ์ จิรวัดณ์’ เป็นเรื่องสั้นส่องสะท้อนถึงชีวิตผู้คนในสังคมประเทศซึ่งความผิดปกติของประเทศชาติจากรัฐเผด็จการ เพื่อจะธำรงความเป็นอยู่นี้ไว้อย่างมิให้เปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจจะสร้างความชอบธรรมในการครอบงำความเป็นอยู่นี้ไว้ให้ยาวนานที่สุด – มาโนช พรหมสิงห์

^[1] ธงชัย วินิจจะกุล. 2563. *รัฐราชาชาติ: ว่าด้วยรัฐไทย*. นนทบุรี: ฟาเดียวกัน.